

Mental status examination

Status praesens psychicus

Disclaimer: obrazové materiály v přednášce byly použity pouze za účelem výuky a měly by sloužit pouze ke studijním účelům

Mental status examination

- Co to je? Kdy pozorování začíná?
- Obsah
- Cíl vyšetření
- Kde se může stát chyba?
- Historická data vs aktuální prezentované chování pacienta.
- Užívá přesnou terminologii!!
- Fenomenologický mental status:

Kde se může stát chyba?- blank screen misconception, nebát se sdílení některých věcí o nás samých

I was not suicidal last year nás nesmí uspokojit

Objektivní pozorování x interpretace a přesvědčení

Obsah x forma

Co můžeme pozorovat kdy se zaměřujeme na formu sdělení?

Obsah: co říká?

Př.: forma (proces) jaký způsobem to pacient říká, smyslová zkušenost, jazyk - fluency, přenost vyjadřování, gramtickou korekci, formální nebo neformální poruchy, afázie.

Forma je velmi často to co je diagnostické! Obsah již méně.

Označte části vět, které ukazují formu a které obsah

- **Označte slova, která značí formu, a která obsah sdělení:**
- Př.1: pacientka slyší hlas své matky vycházející z rádia, který jí říká, že je zlá a měla by se zabít.
- Př.2: pacientka cítí, jak se červ kroutí pod její kůží nahoru přes ruce až do jejího mozku.
- Př. 3: Pacient říká, že naprosto živě viděl muže běžícího přes ulici a mávajícího nožem na kolemjdoucího. Byl vystrašený k smrti, raději utekl, když se k němu tento muž přibližoval.

1: slyší, vychází z rádia, říká jí/ obsah: je zlá a měla by se zabít

2: cítí, červ se kroutí pod její kůží

3: živě vidí: referuje k vnější zkušenosti, která je součástí halucinace, forma: byl vyděšený a utekl.

Mental status examination

Části

1. Stav vědomí
2. Vzezření
3. Chování a motorika
4. Nálada
5. Funkce jazyka (forma myšlení)
6. Obsah myšlení
7. Vnímání
8. Kognitivní funkce
9. Suicidalita

1. Stav vědomí

2. Vzezření

A young, slim, mesomorphic (average build) white male who sits slumped over in a dejected manner staring at the floor. He appears neat and clean. (Further comments about level of consciousness, manner and cooperativeness will require additional observation.)

3. Chování a motorika

Které z následujících slov popisují agitaci?

- Vlna
- Neklid
- Pasivita
- Poklepávání nohama
- Mnutí rukou
- Imobilita
- Neustálá změna pozice těla

Agitace vs chorea volní vs mimovolní (agitace he chování částečně kontrolováno- exprese intenzivního afektu).

Vztahuje se k frekvenci chování

Počet aktivit je hyperaktivita

- Zvýšená frekvence aktivit
- Zvýšená frekvence motorického chování:
- Snížená frekvence aktivit

Hypo, hyper aktivita, agitace
Hyperaktivita: není goal oriented

Spojte odpovídající:

Hyperaktivita

Hypoaktivita

Agitace

Neklid
Přešlapování po chodbě

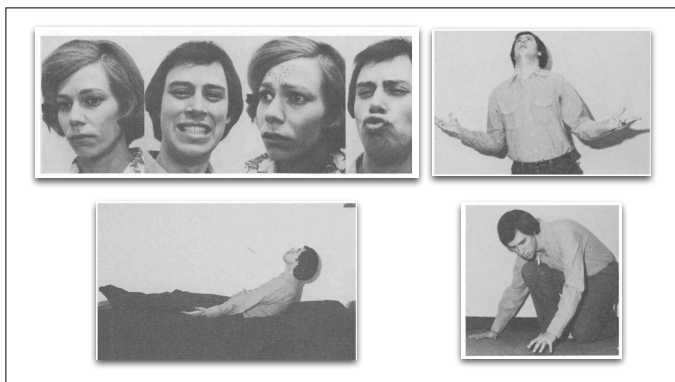
Tančení, zpívání, uklízení, umývání nádobí
a telefonování v rychlé sekvenci

Posed ve stejné pozici a dívání se do
země

Nakupovací mánie, pokřikování na
kolemjduci, sepsání 20 dopisů,
přestěhování nábitku v sekvenci za sebou.

Ve chvíli když pacient vykazuje extrémní hyper/hypoaktivitu zvažujeme katatonii:
Catatonia is a syndrome (2,37) which, in 25 to 50 percent of ca- ses (2, 40 p.
36,53, 74) is associated with major affective or mood disorder. In addition to
specific motor behaviors to be considered, catatonia is characterized by
periods of extreme hyperactivity and
hypoactivity, also termed **excitement and stupor**

Katatonie

3 z těchto tváří se dají přiřadit ke katatonii zkuste je najít

3 je typický obličej člověka s MDD

Pacienti ve stuporu mohou být bez pohybu hodiny (až katalepsi), nereagují na bolestivý podnět, nereagují verbálně.

Flexibilitas cerea

U katatonních pacientů se často objevuje fenomén: posturing: tzn. Nastavíme je do určité někdy i podivné polohy polohy

Ve chvíli když v této poloze setrvají dlouho, tak tomu říkáme katalepsie

Stereotypie

4. Nálada

Nálada

Hodnocení

- Variabilita x konstrikce
- Intenzita
- Stabilita (Rychlé změny nálady během krátkého času (labilita)
- Kvalita (emoce)
- Přiléhavost nálady (to jestli odpovídá situaci- není patognomický znak)
- Vztahovost
- Oplošťování (více komponentů: snížená variabilita, intenzita a konstrikce)- nemrkající, bez výrazu v obličeji.

Cvičení 4: zaškrtněte situace, kdy se jedná o nepřiléhavý afekt

- 1) Pacient křičí hrůzou při tom, když slyší halucinaci
- 2) Při popisu úrmtí svých rodičů se usilovně rozpláče
- 3) Při otázce na události předcházející hospitalizaci se pacientka naštve a říká, že byla neprávem hospitalizována po hádce se svým manželem.

Konstrikce: stejná nálada po delší čas

The most difficult facet of affect to describe and rate is related-

ness. Relatedness refers to the patient's ability to express warmth, to interact emotionally and to establish rapport with the examiner. Schizophrenics are notoriously unable to respond in this manner

and often appear cold and unfeeling (12,13,41,42). You might feel you are addressing a computerized voice or taped answering machine rather than a person. When a patient can express warmth and can establish rapport with you, his affect is said to be

When this rapport is missing and the patient appears cold,

his affect is said to be

Cvičení 4:

No checks. If you believed in the reality of frightening voices, you too would be terrified. Crying at a recent loss is appropriate. If you believed you'd been wrongfully locked up, you too would be angry. Remember, your empathy will determine appropriateness of mood.

5. Funkce jazyka a forma myšlení

Funkce jazyka

Forma a obsah (Cvičení 5)

Užití slov

Těsnost asociací

“Inkoherentní”, “alogické”, “irelevantní”- je třeba bližší určení

Obsah může být velmi užitečný při hodnocení bludných produkcí u afektivních poruch nebo bludné produkce ale na nejobecnější rovině je více diagnosticky směrodatné poruchy formy.

Scanning (slova jsou natažená, prokudce je zpomalená),

neologismy- často známku závažné psychoaptologie

Paraphrasie: word approximation (často I u zdravých lidí)

Blízké zkoumání asociačního spojení

Eugen Bleuer věřil, že rozvolněnost asociací je patognomické pro schizofrenii.

Mírné rozvolnění můžeme pozorovat i u úzkostných pacientů

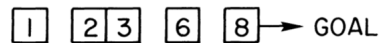
“Flight of ideas” poté můžeme pozorovat u mánie

**Jakou poruchu myšlení
znázorňují následující grafy?**

Cvičení 6

Návod

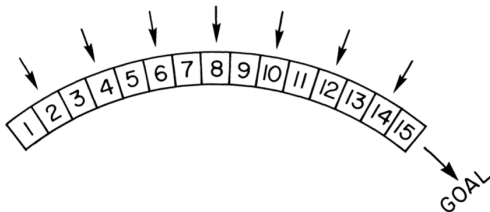
- V následujících cvičeních čtverečky znázorňují asociace. Grafy poté znázorňují poruchy těsnosti a návaznosti asociací.
- Asociace se vztahují k formě myšlení
- U jednotlivých příkladů můžeme také hodnotit, jestli sdělení směřuje k nějakému cíli a do jaké míry jsou rozvolněny asociace.

- Fragmentovaná řeč: můžete si povšimnout, že je zde určitá sekvence asociací, ale některé chybí. Čtverečky znázorňují věty nebo části sdělení. Šipka znázorňuje cíl toku asociací a to, jestli směřují k nějakému cíli. Kdybychom fráze vyměnili za slova, tak se jedná o slovní salát (slova by nenavazovala smysluplně).

The disruption of meaningful connections between words and phrases, termed word salad, the loosening occurs between words and consecutive words seem unrelated in meaning, or as **fragmentation**, when the loosening occurs between phrases and sentences.

where all the EVEN associations are nonessential

Zabíhavé myšlení: epilepsie, LMR, senile brain changes, některé poruchy osobnosti- hlavně pasivně agresivní, alkoholici, demence

Tangenciální řeč: goal is never reached: schizophrenia

Tangenciální řeč

- Na otázku jako práci děláte?
- A: "Pracuji celý život"
- Q: "Ano, ale jakou práci děláte?"
- A: "Nikdy jsem bez práce nebyl".
- Q: "Tomu rozumím, ale teď mě zajímá jakou práci děláte. Co je to za práci?"
- A: "No... No... dolážete si předtavit být bez práce? Díváme se na zprávy a spoustu lidí je dnes bez práce).

1 2 3 4 5 6 7

B
L
O
C
K
I
N
G

A B C D E F G

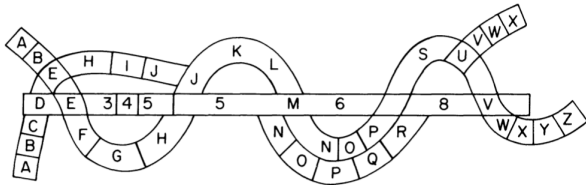
Další příznaky sch.: sch: thought blocking- pocé se objevuje derailemnet, kdy pacient naváže někde jine než začal., náhlý záraz myšlení a mentální aktivity. Pacient se najednou zarazí a je jakoby prázdný. Je důležité aby si nebyl vědom toho, že se tento fenomén stal.

Verbigerace: Verbigerace: verbální stereotypii : na konci smyšlenky je její část zopakována, popsána jako typický příznak katatonie

1 2 3 3 1 2 2 4 5 3 1 2 1 2 1 2

"Já se snažím pracovat pracovat, já se snažím, se snažím. Těžké je pracovat. Já se snažím, já se snažím".

Závažná Flight of ideas: cardinal thought disorder of mania.
Fragmentovaná linie, skáče z tématu na téma.
Zabíhává

Clang associations are groups of words chosen because of the catchy way they sound, not because of what they mean. Clanging word groups don't make sense together. People who speak using repetitive clang associations may have a mental health condition such as schizophrenia or bipolar disorder

Tabulka 1: (adaptováno z Taylor, 2013)

	Manie	Catatonie	Schizofrenie	Neurodegenrativní
Verbigerace	X	X	X	X
Tangenciální řeč		X	X	X
Fragmentovaná řeč	X	X	X	X
Word salad			X	X
Paraphasie			X	X
Neologismy			X	X
Zabíhává řeč	X			X
"Clang associations"	X			X
Zárazy v myšlení			X	X
Flight of ideas	X			
Perseverace			X	X

6. Obsah myšlení

Jak byste zareagovali, kdyby pacient řekl: jsou tu radioaktivní stroje ve zdi!
Odpověď: Jak zareaguju: suprised, znepokojeně atd. To je velmi neobvyklé, jak jste to poznal, že jsou stroje ve zdi? Kdo by takovou věc udělal? Chtěl by vám někdo ublížit? Povězte mi víc, zajímá mě to. Otázky by měly pokračovat tak dlouho dokud pacient chce spolupracovat, abycom mohli determinovat formu a ne jen obsah. Pozor, aby naše otázky nezněly “tak co je ště je nového?”

Nehádejte se!

Bludy: manie, deprese, schizofrenie

Paranoidní mohou být u všech.

Bludy

- Definice (kulturní kontext, vztahy bez důkazu, hluboce zakořeněné nevyvratné přesvědčení)- pacient přidává osobní významy objektům, zkušenostem, situacím.
- Forma bludného přesvědčení:
- Bludná nálada nebo atmosféra (něco je tu špatně, někdo nás pozoruje, něco se tu kolem děje)..
- Z nálady nebo percepce- bludná myšlenka
- Bludná percepce: na podkladě reálného stimulu x halucinace, která ho nemá
- Primární vs sekundární
- Rychlý vs pozvolný rozvoj

Atmosféra nebo nálada u senzitivnějších lidí se vyskytuje jako nepříjemný pocit, když někam přijdou.

Bludná nálada se vyskytuje u velkého množství poruch a nemá diagnostickou specifitu.

Primární: bludné přesvědčení se rozvine bez předchozího rozvoje jiné psychopatologie

Sekundární: navazuje na jinou psychopatologii.

7. Vnímání

**Schneider:
Symptomy prvního ranku**

Living with schizophrenia

Voices commenting—a hallucinatory voice commenting on one's actions in the third person
Voices discussing or arguing—hallucinations of two or more voices discussing or arguing about oneself
Audible thought—hearing one's thoughts aloud
Thought insertion—the insertion, by an alien source, of thoughts that are experienced as not being one's own
Thought withdrawal—the withdrawal of thoughts from one's mind by an alien agency
Thought broadcast—the experience that one's thoughts are broadcast so as to be accessible to others
Made will—the experience of one's will being controlled by an alien influence
Made acts—the experience that acts executed by one's own body are the actions of an alien agency, rather than oneself
Made affect—the experience of emotion that is not one's own, attributed to an alien influence
Somatic passivity—bodily function is controlled by an alien influence
Delusional perception—the attribution of a totally unwarranted meaning to a normal perception

Somatic, bodily, tactile hallucinations

8. Kognitivní funkce 9. Suicidalita

n kontext of previous education, motivation during his best on tests, delirium, dementia, atd., koncentrace pozornosti, regulace motorických funkcí, jazyk, vigilance, abstraktní myšlení (frontal lobe functioning).

9. Suicidalita

Orientace: MMSE první 10 položek, 7mičkový test.

V jakýcj případech mŭe docházek k problému s koncentrací.

Paměťové funkce:

Klinické pozorování

1. Cvičení
2. Cvičení